

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره ۵۲، زمستان ۱۴۰۰

بررسی عوامل مؤثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین تهران

داود حیدری^۱

سید محمود هاشمی^۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۶/۲۱ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۷/۲۹

چکیده

این تحقیق در راستای بررسی عوامل مؤثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین تهران انجام شده است. روش تحقیق به کار گرفته شده در این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر نوع داده‌ها کمی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش جانبازان و معلولین ساکن در شهر تهران به تعداد ۲۵۰۰ نفر بود که از جامعه آماری مذکور با توجه به ضوابط نمونه‌گیری (بر اساس شیوه نمونه‌گیری مندرج در جدول مورگان) تعداد ۳۳۳ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده‌اند. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌های محقق ساخته استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون کالموگراف - اسمیرنوف و آزمون پیرسون) انجام شد. نتایج نشان داد: رابطه مثبت و مستقیمی بین ابعاد فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب و کار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطه فضای کسب و کار با بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور وجود دارد. با توجه به قدر مطلق ضرایب استاندارد شده می‌توان گفت فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری با ضریب ۰/۳۴۳ بیشترین اثر را بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین تهران دارد و حیطه فضای کسب و کار با ضریب ۰/۲۸۶ کمترین اثر را بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور دارد.

کلمات کلیدی

فضای کسب و کار، اشتغال، جانبازان و معلولین

۱- گروه مدیریت فرهنگی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. heydari.davoud@gmail.com
۲- گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) hashemi_2986@yahoo.com

کشور ما در دوران هشت‌ساله‌ی دفاع مقدس، در مقابل تجاوز کشور عراق، هزینه‌های مادی و معنوی سنگینی را پرداخت نمود. برخی از فرزندان برومند این سرزمین، در راه دفاع از آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی و میهن خود به شهادت رسیدند، برخی جانباز شدند و عده‌ای نیز اسارت را تجربه کردند. تعداد زیادی از این عزیزان، دچار ضایعات جسمانی و روانی متعدد شدند و بخشی از توانایی خود را از دست دادند و به افتخار جانبازی نائل گردیدند در نسبتی وسیع‌تر، گروه بی‌شماری از افراد نظامی و غیرنظامی از آسیب‌های روانی جنگ در امان نماندند. این اثر روانی، نه تنها در یک حوزه؛ بلکه در ابعاد گوناگون - اعم از رفتار، احساس، تفکر و ادراک رزمنده مشهود بوده و تداوم آن، خانواده، تحصیل، اشتغال، رابطه با اجتماع و مجموع عملکردهای او را در سطح گسترده‌ای به چالش کشیده است (احمدی، ۱۳۸۶). بنابراین هرگونه خدمتی به این جانبازان که آماده حضور فعالانه در عرصه‌های مختلف جامعه می‌باشند در حقیقت به معنی قدردانی از جانفشانی‌ها و از خود گذشتگی‌های جوانان مسلمان و پرشوری است که در سخت‌ترین شرایط از کیان اسلام، ارزش‌های انقلاب و تمامیت ارضی این مرز و بوم دفاع نمودند.

زمینه‌سازی برای دسترسی افراد دارای معلولیت به مواهب و فرصت‌های اجتماعی نیز همواره در اولویت برنامه‌های مربوط به احقاق حقوق معلولین قرار داشته است. حمایت از حقوق انسانی وظیفه‌ی همه‌ی دولت‌ها در همه‌ی جوامع و برای همه‌ی شهروندان به شمار می‌رود. از این رو، شعار «یک جامعه برای همه» جزو برنامه‌های مجمع عمومی سازمان ملل قرار گرفته است. اگرچه، کمبود آگاهی‌های عمومی و نگرش منفی به پدیده‌ی معلولیت در سطح جامعه، هنوز هم از عمده‌ترین معضلات و موانع در دستیابی به حقوق انسانی این قشر محروم در همه‌ی جوامع به شمار می‌آید (قاسم‌زاده و دیگران، ۱۳۸۹: ۳۱۵).

برای افزایش رشد و توسعه اقتصادی باید شرایط موردنیاز برای این موضوع تحقق یابد. می‌توان شرایط محیطی موردنیاز برای افزایش تولید و گسترش کسب‌وکار را به فضای کسب‌وکار تعبیر کرد. به عبارت دیگر فضای کسب‌وکار، متغیرهای مؤثر بر کسب‌وکار بنگاه‌های اقتصادی است که خارج از تسلط و قدرت آن بنگاه‌هاست، اما بر نتیجه تلاش آن‌ها بسیار مؤثر است. یک بنگاه برای کسب و حفظ مزیت رقابتی همواره باید نسبت به تغییرات فضای کسب‌وکار هوشیار باشد و آن را رصد کند تا بتواند استراتژی‌های خود را به‌درستی تغییر دهد و در صورت لزوم برنامه‌ریزی جدیدی انجام دهد (سالاری، ۲۰۱۱).

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

امروزه محیط کسب و کار یکی از عوامل اثرگذار بر عملکرد بنگاه‌های اقتصادی است که مدیران یا مالکان بنگاه‌ها نمی‌توانند آن‌ها را تغییر داده یا بهبود بخشند؛ به طوری که محیط کسب و کار نامناسب، هزینه عملکرد بنگاه‌های اقتصادی را افزایش می‌دهد و باعث از بین رفتن انگیزه سرمایه‌گذاری و نیز عقب ماندن تولیدکنندگان کشور از رقیبان جهانی می‌شود (امیری و همکار، ۱۳۹۷). کسب و کارهای کوچک و متوسط به‌عنوان محور توسعه بسیاری از کشورهای در حال توسعه، در یکی دو دهه گذشته بوده به طوری که بخش اعظم اشتغال و تولید این کشورها را به خود اختصاص داده‌اند. از این رو بسیاری از سیاست‌های توسعه صنعتی در کشورهای نوظهور به سمت توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط حرکت کرده است (چانگ، ۲۰۱۳). مطالعات کاربردی اخیر نشان می‌دهد در کشورهای پردرآمد، سهم کسب و کارهای کوچک و متوسط در تولید ناخالص داخلی ۵۵ درصد و سهم آن‌ها در اشتغال، بیش از ۶۵ درصد می‌باشد. در کشورهای کم درآمد، سهم مربوط به GDP بیش از ۶۰ درصد و سهم اشتغال بیش از ۷۰ درصد می‌باشد (مانک، ۲۰۱۷). این سهم در کشورهای با درآمد متوسط به ترتیب ۹۵ و ۷۰ درصد می‌باشد. بنابراین، برای سرعت بخشیدن به روند صنعتی شدن، اولویت باید به رشد صنایع کوچک و متوسط داده شود نه صنایع بزرگ. به همین دلیل در حال حاضر اشتیاق و تمایل بی‌سابقه نسبت به صنایع کوچک در بسیاری از کشورهای جهان وجود دارد. (پرفمن و مدرس، ۲۰۱۷) بسیاری از کشورهای جهان حمایت قابل توجهی از صنایع کوچک خود به عمل آورده‌اند و در جهت گسترش و تقویت آن‌ها سیاست‌های اقتصادی متعددی را تدوین کرده‌اند. این مسئله آن قدر اهمیت یافته که کمتر کشوری را می‌توان یافت که در آن قانون یا قوانینی در جهت حمایت از صنایع کوچک وجود نداشته باشد. (کاتلر و همکاران، ۲۰۱۸).

از طرفی سخن گفتن از وضعیت و شأن اجتماعی جانبازان و معلولین در فراخوانی حقوق شهری به تعریف آنچه از «شهروندی» مورد نظر ما است، کمک شایانی می‌کند. شهروندی مجموعه‌ای از حقوق را اعطا می‌کند که «هم از سوی تمامی اعضای یک اجتماع سیاسی مطالبه می‌شود و هم به آنان اختصاص می‌یابد» (Pakulski, 1996: 86). باین حال، تصور ما از شهروند — چه برآمده از تصویر مردم‌سالار آتنی آن باشد و چه برآمده از ایده روسویی مرد پرهیزگار — تداعی‌کننده تصویری از توانایی فیزیکی و انجام فعالیت‌های بدنی است. در واقع، اگر گزاره شهروندی را یک واقعیت و پدیده اجتماعی بدانیم، موقعیت شهروند بر حس عضویت داشتن در یک جامعه گسترده برای مشارکت فعالانه در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دلالت دارد (Janoski, 1998:155). با این نگرش، معلولیت — که ثمره ارتباط متقابل بین فرد دارای نقص و ناتوانی از یک سو و ویژگی‌ها و شرایط محیط

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

زندگی اجتماعی او از دیگر سو است - معلول را به عنوان کسی که وجودش نمایانگر یک مشکل در شهروندی کامل است، می‌نمایاند و این نوع نگرش، آسیب مهمی به جایگاه او در سطح جامعه وارد می‌سازد و اسباب طرد اجتماعی‌اش را فراهم می‌آورد. در حقیقت، نحوه اداره جامعه با این سیاق سبب به حاشیه رانده شدن افراد دارای معلولیت می‌شود و این امر، نمونه روشنی از جداسازی و اعمال تبعیض علیه افراد دچار معلولیت به شمار می‌رود (Pakulski, 1996: 86)؛ در حالی که معلولان برای زندگی همچون سایر افراد جامعه حقوق مشابه دارند و هیچ‌گونه استثنایی نباید دامنگیر تحقق حقوق انسانی آنان شود؛ حقوقی مانند حق داشتن زندگی خصوصی و خانوادگی، دسترسی به خدمات بهداشتی و اجتماعی، فرصت‌های آموزشی و شغلی، مسکن، حمل‌ونقل، دسترسی به اطلاعات و برخورداری از زندگی اجتماعی، تسهیلات ورزشی، تفریحی و حضور در جامعه و مداخله کامل سیاسی در تمامی موضوعات مربوط به آنان. متأسفانه باید اعتراف کرد که افراد معلول هیچ‌گاه به‌طور برابر به عدالت دسترسی نداشته‌اند (Janoski, 1998:155).

با توجه به مطالب فوق، در این تحقیق سعی می‌شود تأثیر عوامل مؤثر بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین در شهر تهران مورد بررسی قرار گیرد.

پیشینه تحقیق

از جمله پژوهش‌های انجام‌شده در این حوزه می‌توان به پژوهشی که محمد شجاعی و الناز احدی با عنوان « بررسی نقش ورزش در ارتقاء سلامت و کیفیت زندگی جانبازان و معلولین » انجام داده‌اند اشاره کرد. نتایج بیانگر این بود که با توجه به اینکه برخی افراد بنا به بلایای طبیعی و یا پیامدهای ناشی از تصادف و یا حتی به‌طور مادرزادی دارای معلولیت می‌باشند، امکانات موجود جویابگوی شرایط آنها نمی‌باشد؛ بنابراین لازم است امکانات موردنیاز آنها جهت استفاده از تسهیلات ورزشی فراهم گردد تا با برنامه‌ریزی صحیح بتوان این قشر را از منزوی شدن بازداشت و از حضور فعال و مشارکت آنان در فعالیت‌های اجتماعی - اقتصادی بهره جست. (شجاعی و احدی، ۱۳۹۷). عبدالهی و همکاران (۱۳۹۲)، در مطالعه‌ای با عنوان " بررسی اثر شاخص‌های فضای کسب‌وکار بر رشد اقتصادی ایران"، اثرگذاری بیشتر شاخص‌های حمایت از سهامداران خرد، دریافت اعتبار و اجرای قراردادها بر رشد اقتصادی کشورهای موردبررسی است که توجه به این شاخص‌ها و بهبود آنها می‌تواند اثر به‌سزایی بر رشد اقتصادی کشورهای موردبررسی به همراه داشته باشد. بعلاوه، پژوهشی با عنوان « ارزیابی دیدگاه جانبازان از کیفیت زندگی (مورد مطالعه: جانبازان ساکن شهر قم)» توسط یحیی علی بابایی و یوسف ایرانی انجام گرفت، نتایج پژوهش نشان داد که این مدل‌ها در نهادهای آموزش عالی، به‌خوبی می‌توانند

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

با تعیین نقاط قوت و ضعف استراتژی دانشگاه قوت بخشید و به گونه‌ی سیستمی و همه‌جانبه عملکرد دانشگاه‌ها را ارزیابی کنند و باعث افزایش کیفیت دانشگاه‌ها شوند (علی بابایی و یوسف ایرانی، ۱۳۹۷). همچنین وحید سرمدی سلطان؛ منیژه عزتی رستگار و مسعود غلامعلی لواسانی پژوهشی با عنوان « اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی بر صمیمیت و کیفیت زندگی زناشویی همسران جانبازان» انجام داده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که کاربرد مهارت‌های ارتباطی بر صمیمیت و کیفیت زندگی زناشویی اثربخش و این تأثیر در جلسات پیگیری نیز از ثبات لازم برخوردار بوده است. (سرمدی سلطان و دیگران، ۱۳۹۴) عظمی، محمدکاظم؛ سردار محمدی؛ آرش کرم و یسه نژاد و امین باقری نیز پژوهشی با عنوان « مقایسه کیفیت زندگی جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار استان کردستان» انجام داده‌اند. نتایج بیانگر این بود که کیفیت زندگی و سلامت عمومی جانبازان ورزشکار با غیر ورزشکار تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به طوری که کیفیت زندگی در حیطه‌های مربوط به آن یعنی سلامت جسمانی، سلامت روانی، روابط اجتماعی و سلامت محیطی جانبازان ورزشکار نسبت به جانبازان غیر ورزشکار بهتر است. (عظمی و همکاران، ۱۳۹۵) افشار مرادی، محمدجواد و حجت قیاسوند نیز پژوهشی با عنوان « بررسی عوامل تأثیرگذار بر کیفیت زندگی در مجتمع مسکونی جانبازان همدان» انجام داده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که با توجه به رشد جمعیت و بالا رفتن تکنولوژی نیاز به مسکن و الگوی ساخت مسکن از حالت تک خانواری و منفرد به حالت چند خانواری و ارتفاعی افزایش پیدا کرده است و در این دوره تنها برآورده کردن عوامل کمی در ساخت مسکن مهم نیست بلکه برای رسیدن به یک زندگی مطلوب توجه به عوامل کیفی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. (مرادی و همکاران، ۱۳۹۳) همچنین غلامرضا لطیفی؛ عزت‌الله سام آرام و امیر فرخ‌وندی پژوهشی با عنوان « بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی جانبازان شهرستان دزفول (مطالعه‌ی موردی جانبازان ۶۹-۵۰ درصد)» انجام داده‌اند. نتایج پژوهش بیانگر این بود که اکثر جانبازان ۶۹-۵۰ درصد شهرستان دزفول از نظر کیفیت زندگی در سطح متوسطی قرار دارند و همچنین مشخص شد که متغیرهای میزان تحصیلات، اوقات فراغت، میزان درآمد و رضایت از خدمات ارائه‌شده توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران به جانبازان ۶۹-۵۰ درصد، بر روی کیفیت زندگی این گروه تأثیرگذار است. (لطیفی و دیگران، ۱۳۹۵) منیژه قاضی پژوهشی با عنوان « بررسی اثربخشی مداخله شناختی-رفتاری بر کیفیت زندگی جانبازان شیمیایی شهر اصفهان» انجام داده است. نتایج پژوهش نشان داد که مداخله شناختی-رفتاری، کیفیت زندگی را به‌طور چشم‌گیری بهبود داد. بر اساس این یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که مداخله شناختی-رفتاری

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

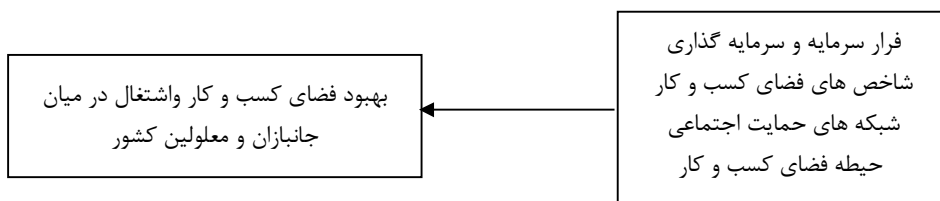
بکار گرفته شده در این پژوهش می‌تواند به‌عنوان یک درمان مکمل و تأثیرگذار بر ارتقاء کیفیت زندگی مورد استفاده قرار گیرد. (قاضی، ۱۳۹۵)

مدل تحقیق

متغیرهای مورد بررسی در این تحقیق عبارت‌اند از:

متغیر مستقل: فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب‌وکار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطه فضای کسب‌وکار

متغیر وابسته: بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور

مدل مفهومی برگرفته از ادبیات تحقیق

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی

(فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب‌وکار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطه فضای کسب‌وکار) بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشند.

فرضیه‌های فرعی

۱. فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد.
۲. شاخص‌های فضای کسب‌وکار بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد.
۳. شبکه‌های حمایت اجتماعی بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد.

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

۴. حیطه فضای کسب و کار بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه‌های اجراء همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق عبارت از کلیه جانبازان و معلولین در شهر تهران می‌باشند که تعداد آنها حدوداً ۲۵۰۰ نفر می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این پژوهش روش نمونه‌گیری ساده می‌باشد. از جامعه آماری مذکور با توجه به ضوابط نمونه‌گیری (بر اساس شیوه نمونه‌گیری مندرج در جدول مورگان) تعداد ۳۳۳ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده است. در تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده آنالیز این پژوهش در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفته شده است. در سطح توصیفی از توزیع فراوانی متغیرها، درصد، جداول و شاخص‌های مرکزی و پراکندگی و در سطح آمار استنباطی از روش‌های آزمون‌های مقتضی استفاده می‌گردد. در این تحقیق برای آزمون فرضیه‌های پژوهشی از آزمون رگرسیون خطی ساده استفاده شده است.

آزمون فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی

"ابعاد (فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب و کار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطه فضای کسب و کار) بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشند."

جدول ۱: خلاصه نتایج توصیفی مدل رگرسیونی فرضیه اصلی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	آماره F	سطح معنی‌داری
۰/۶۶۸	۰/۴۴۶	۰/۴۴۵	۱/۹۸۵	۲۶۵/۲۰۵	۰/۰۰۰

مقدار ضریب تعیین ۰/۴۴۶ می‌باشد که این مؤید آن است که ۴۴/۶٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است. به عبارتی تقریباً ۴۵٪ از تغییرات در بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین با کمک ابعاد (فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب و کار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطه فضای کسب و کار) تبیین می‌شود.

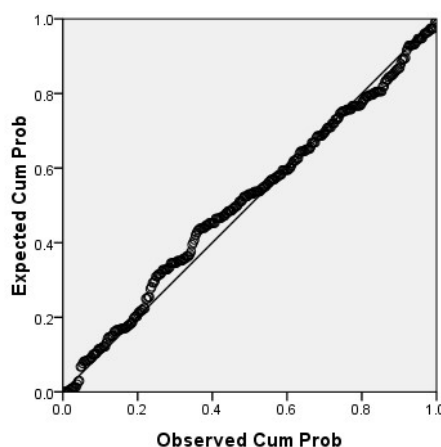
در این فرضیه مقدار آماره دوربین واتسون برابر ۱/۹۸۵ به دست آمده است که این مقدار در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ می‌باشد و بسیار مناسب است.

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

با توجه به مقدار آماره آزمون F (۲۶۵/۲۰۵) و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است.

بررسی نرمال بودن خطاها در مدل رگرسیون فرضیه اصلی

همان‌طور که در نمودار ۴-۵ مشاهده می‌گردد تمرکز نقاط پیرامون این خط بسیار زیاد بود و تقریباً روی یک خط راست است و نقاط دور افتاده از خط راست مشاهده نمی‌گردد؛ بنابراین توزیع خطاها از توزیع نرمال پیروی می‌کند و مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد.

نمودار ۱: بررسی نرمال بودن مانده‌های رگرسیونی فرضیه اصلی

با توجه به نمودار فوق می‌توان گفت مانده‌های رگرسیونی نرمال می‌باشد.

جدول ۲: تحلیل رگرسیونی و ضرایب رگرسیونی فرضیه اصلی

متغیر	B	خطای استاندارد	BETA (ضریب استاندارد شده بتا)	آماره t	سطح معنی‌داری
عدد ثابت	۰/۹۴۴	۰/۱۶۴	-	۵/۷۵۵	۰/۰۰۰
ابعاد (فرار سرمایه و..)	۰/۷۱۲	۰/۰۴۴	۰/۶۶۸	۱۶/۲۸۵	۰/۰۰۰

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری متغیر ابعاد (فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب‌وکار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطة فضای کسب‌وکار) (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ است (sig<0.05)، بنابراین متغیر ابعاد (فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب‌وکار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطة فضای کسب‌وکار) وارد مدل رگرسیونی می‌شوند. با توجه به مثبت بودن ضریب رگرسیونی (B) می‌توان گفت رابطه مثبت و

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

مستقیمی بین متغیر ابعاد (فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب‌وکار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطة فضای کسب‌وکار) با بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین وجود دارد.

فرضیه فرعی اول

" فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد."

جدول ۳: خلاصه نتایج توصیفی مدل رگرسیونی فرضیه فرعی اول

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل‌شده	آماره دوربین واتسون	آماره F	سطح معنی‌داری
۰/۶۴۴	۰/۴۱۴	۰/۴۱۲	۱/۸۵۱	۲۳۲/۵۵۹	۰/۰۰۰

مقدار ضریب تعیین ۰/۴۱۴ می‌باشد که این مؤید آن است که ۴۱/۴٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است. به عبارتی تقریباً ۴۱٪ از تغییرات در بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور با کمک فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری تبیین می‌شود.

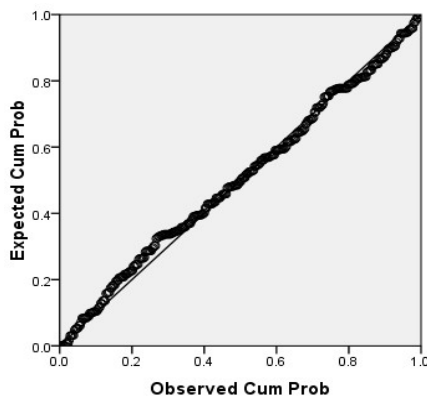
در این فرضیه مقدار آماره دوربین واتسون برابر ۱/۸۵۱ به دست آمده است که این مقدار در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ می‌باشد و بسیار مناسب است.

با توجه به مقدار آماره آزمون F (۲۳۲/۵۵۹) و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است.

بررسی نرمال بودن خطاها در مدل رگرسیون فرضیه فرعی اول

همان‌طور که در نمودار ۴-۶ مشاهده می‌گردد تمرکز نقاط پیرامون این خط بسیار زیاد بود و تقریباً روی یک خط راست است و نقاط دور افتاده از خط راست مشاهده نمی‌گردد؛ بنابراین توزیع خطاها از توزیع نرمال پیروی می‌کند و مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد.

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

نمودار ۲: بررسی نرمال بودن مانده‌های رگرسیونی فرضیه فرعی اول

با توجه به نمودار فوق می‌توان گفت مانده‌های رگرسیونی نرمال می‌باشد.

جدول ۴-۱۲: تحلیل رگرسیونی و ضرایب رگرسیون فرضیه فرعی اول

متغیر	B	خطای استاندارد	BETA (ضریب استاندارد شده بتا)	آماره t	سطح معنی‌داری
عدد ثابت	۱/۵۳۶	۰/۱۳۷	-	۱۱/۱۸۲	۰/۰۰۰
فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری	۰/۵۸۶	۰/۰۳۸	۰/۶۴۴	۱۵/۲۵	۰/۰۰۰

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری متغیر فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ است ($\text{sig} < 0.05$)، بنابراین متغیر فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری وارد مدل رگرسیونی می‌شوند. با توجه به مثبت بودن ضریب رگرسیونی (B) می‌توان گفت رابطه مثبت و مستقیمی بین متغیر فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری با بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور وجود دارد.

فرضیه فرعی دوم

"شاخص‌های فضای کسب‌وکار بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد."

جدول ۴: خلاصه نتایج توصیفی مدل رگرسیونی فرضیه فرعی دوم

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	آماره F	سطح معنی‌داری
۰/۶۶۷	۰/۴۴۴	۰/۴۴۳	۱/۷۳۵	۲۶۳/۱۱۶	۰/۰۰۰

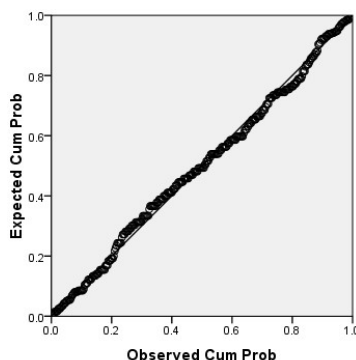
بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار واشتغال.../حیدری و هاشمی

مقدار ضریب تعیین $0/444$ می باشد که این مؤید آن است که $44/4\%$ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است. به عبارتی تقریباً 44% از تغییرات در بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور با کمک شاخص های فضای کسب و کار تبیین می شود. در این فرضیه مقدار آماره دوربین واتسون برابر $1/735$ به دست آمده است که این مقدار در فاصله $1/5$ تا $2/5$ می باشد و بسیار مناسب است.

با توجه به مقدار آماره آزمون F ($263/116$) و معنی داری آن در سطح اطمینان بالای 95% معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است.

بررسی نرمال بودن خطاها در مدل رگرسیون فرضیه فرعی دوم

همان طور که در نمودار ۴-۷ مشاهده می گردد تمرکز نقاط پیرامون این خط بسیار زیاد بود و تقریباً روی یک خط راست است و نقاط دور افتاده از خط راست مشاهده نمی گردد؛ بنابراین توزیع خطاها از توزیع نرمال پیروی می کند و مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد.

نمودار ۳: بررسی نرمال بودن مانده های رگرسیونی فرضیه فرعی دوم

با توجه به نمودار فوق می توان گفت مانده های رگرسیونی نرمال می باشد.

جدول ۵: تحلیل رگرسیونی و ضرایب رگرسیون فرضیه فرعی دوم

متغیر	B	خطای استاندارد	BETA (ضریب استاندارد شده بتا)	آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	1/25	0/146	-	8/537	0/000
شاخص های فضای کسب و کار	0/661	0/041	0/667	16/221	0/000

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری متغیر شاخص‌های فضای کسب‌وکار (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ است ($\text{sig} < 0.05$)، بنابراین متغیر شاخص‌های فضای کسب‌وکار وارد مدل رگرسیونی می‌شوند. با توجه به مثبت بودن ضریب رگرسیونی (B) می‌توان گفت رابطه مثبت و مستقیمی بین متغیر شاخص‌های فضای کسب‌وکار با بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور وجود دارد.

فرضیه فرعی سوم

" شبکه‌های حمایت اجتماعی بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد."

جدول ۶: خلاصه نتایج توصیفی مدل رگرسیونی فرضیه فرعی سوم

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	آماره F	سطح معنی‌داری
۰/۴۱۶	۰/۱۷۳	۰/۱۷۱	۱/۶۹۷	۱۶۹/۰۱۶	۰/۰۰۰

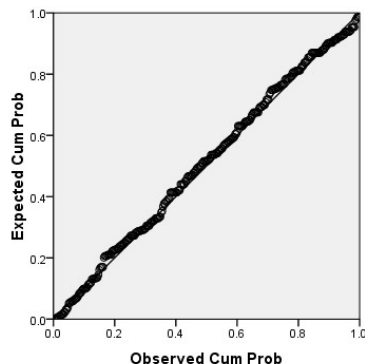
مقدار ضریب تعیین ۰/۱۷۳ می‌باشد که این مؤید آن است که ۱۷/۳٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است. به عبارتی تقریباً ۱۷٪ از تغییرات در بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور با کمک شبکه‌های حمایت اجتماعی تبیین می‌شود. در این فرضیه مقدار آماره دوربین واتسون برابر ۱/۶۹۷ به دست آمده است که این مقدار در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ می‌باشد و بسیار مناسب است.

با توجه به مقادیر آماره آزمون F (۱۶۹/۰۱۶) و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است.

بررسی نرمال بودن خطاها در مدل رگرسیون فرضیه فرعی سوم

همان‌طور که در نمودار ۴-۸ مشاهده می‌گردد تمرکز نقاط پیرامون این خط بسیار زیاد بود و تقریباً روی یک خط راست است و نقاط دور افتاده از خط راست مشاهده نمی‌گردد؛ بنابراین توزیع خطاها از توزیع نرمال پیروی می‌کند و مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد.

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

نمودار ۴: بررسی نرمال بودن مانده‌های رگرسیونی فرضیه فرعی سوم

با توجه به نمودار فوق می‌توان گفت مانده‌های رگرسیونی نرمال می‌باشد.

جدول ۷: تحلیل رگرسیونی و ضرایب رگرسیون فرضیه فرعی سوم

متغیر	B	خطای استاندارد	BETA (ضریب استاندارد شده بتا)	آماره t	سطح معنی‌داری
عدد ثابت	۱/۸۵۲	۰/۲۰۹	-	۸/۸۶۲	۰/۰۰۰
شبکه‌های حمایت اجتماعی	۰/۴۴۳	۰/۰۵۳	۰/۴۱۶	۸/۳۰۸	۰/۰۰۰

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری متغیر شبکه‌های حمایت اجتماعی (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ است ($\text{sig} < 0.05$)، بنابراین متغیر شبکه‌های حمایت اجتماعی وارد مدل رگرسیونی می‌شوند. با توجه به مثبت بودن ضریب رگرسیونی (B) می‌توان گفت رابطه مثبت و مستقیمی بین متغیر شبکه‌های حمایت اجتماعی با بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور وجود دارد.

فرضیه فرعی چهارم

"حیطه فضای کسب‌وکار بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور مؤثر می‌باشد."

جدول ۸: خلاصه نتایج توصیفی مدل رگرسیونی فرضیه فرعی چهارم

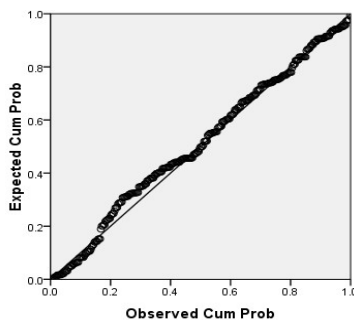
ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	آماره F	سطح معنی‌داری
۰/۴۹۲	۰/۲۴۲	۰/۲۴	۱/۷۱۲	۱۰۴/۹۳۵	۰/۰۰۰

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

مقدار ضریب تعیین $0/242$ می‌باشد که این مؤید آن است که $2/24$ ٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است. به عبارتی تقریباً 24 ٪ از تغییرات در بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور با کمک حیطة فضای کسب‌وکار تبیین می‌شود. در این فرضیه مقدار آماره دوربین واتسون برابر $1/712$ به دست آمده است که این مقدار در فاصله $1/5$ تا $2/5$ می‌باشد و بسیار مناسب است.

با توجه به مقدار آماره آزمون $F(104/935)$ و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای 95 ٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است.

بررسی نرمال بودن خطاها در مدل رگرسیون فرضیه فرعی چهارم همان‌طور که در نمودار ۴-۹ مشاهده می‌گردد تمرکز نقاط پیرامون این خط بسیار زیاد بود و تقریباً روی یک خط راست است و نقاط دور افتاده از خط راست مشاهده نمی‌گردد؛ بنابراین توزیع خطاها از توزیع نرمال پیروی می‌کند و مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد.

نمودار ۵: بررسی نرمال بودن مانده‌های رگرسیونی فرضیه فرعی چهارم

با توجه به نمودار فوق می‌توان گفت مانده‌های رگرسیونی نرمال می‌باشد.

جدول ۹: تحلیل رگرسیونی و ضرایب رگرسیون فرضیه فرعی چهارم

متغیر	B	خطای استاندارد	BETA (ضریب استاندارد شده بتا)	آماره t	سطح معنی‌داری
عدد ثابت	1/394	0/215	-	6/496	0/000
حیطه فضای کسب‌وکار	0/565	0/055	0/492	10/244	0/000

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری متغیر حیطه فضای کسب‌وکار ($0/000$) کمتر از $0/05$ است ($\text{sig} < 0.05$)، بنابراین متغیر حیطه فضای کسب‌وکار وارد مدل رگرسیونی می‌شوند. با توجه به مثبت بودن ضریب رگرسیونی (B) می‌توان گفت رابطه مثبت و مستقیمی بین متغیر حیطه

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

فضای کسب و کار با بهبود فضای کسب و کار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور وجود دارد.

رتبه بندی متغیرهای مؤثر بر عملکرد شغلی

با کمک رگرسیون خطی چندگانه به رتبه بندی متغیرهای مؤثر بر عملکرد شغلی می پردازیم.

جدول ۱۰: خلاصه نتایج توصیفی مدل رگرسیونی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین و اتسون	آماره F	سطح معنی داری
۰/۷۱۷	۰/۵۱۴	۰/۵۰۸	۱/۸۲۲	۸۶/۱۰۳	۰/۰۰۰

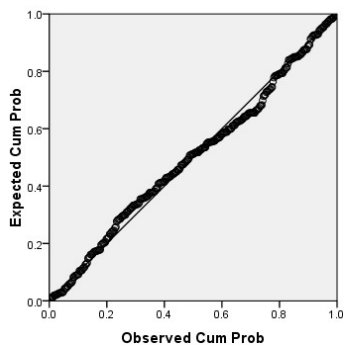
مقدار ضریب تعیین ۰/۵۱۴ می باشد که این مؤید آن است که ۵۱/۴٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است. به عبارتی تقریباً ۵۱٪ از تغییرات در عملکرد شغلی کارکنان با کمک فرهنگ ماموریتی تبیین می شود.

در این فرضیه مقدار آماره دوربین و اتسون برابر ۱/۸۲۲ به دست آمده است که این مقدار در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ می باشد و بسیار مناسب است.

با توجه به مقداره آماره آزمون F (۸۶/۱۰۳) و معنی داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است.

بررسی نرمال بودن خطاها در مدل رگرسیون

همان طور که در نمودار ۴-۵ مشاهده می گردد تمرکز نقاط پیرامون این خط بسیار زیاد بود و تقریباً روی یک خط راست است و نقاط دور افتاده از خط راست مشاهده نمی گردد؛ بنابراین توزیع خطاها از توزیع نرمال پیروی می کند و مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد.

نمودار ۶: بررسی نرمال بودن مانده های رگرسیونی

با توجه به نمودار فوق می توان گفت مانده های رگرسیونی نرمال می باشد.

فصلنامه مدیریت کسب و کار، شماره پنجاه و دو، پائیز ۱۴۰۰

جدول ۱۱: تحلیل رگرسیونی و ضرایب رگرسیونی

متغیر	B	خطای استاندارد	BETA (ضریب استاندارد شده بتا)	آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۰/۶۶۷	۰/۱۸۶	-	۳/۵۸۴	۰/۰۰۰
شاخص‌های فضای کسب‌وکار	۰/۴۳۵	۰/۰۵۱	۰/۳۳۵	۸/۵۲۹	۰/۰۰۰
فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری	۰/۴۶	۰/۰۶۴	۰/۳۴۳	۷/۱۸۷	۰/۰۰۰
حیطه فضای کسب‌وکار	۰/۳۹۹	۰/۰۶۱	۰/۲۸۶	۶/۵۴۲	۰/۰۰۰
شبکه‌های حمایت اجتماعی	۰/۴۱۱	۰/۰۷۴	۰/۳۰۷	۵/۵۵۴	۰/۰۰۰

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری متغیرهای تحقیق (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ است ($\text{sig} < 0.05$)، بنابراین متغیرهای شاخص‌های فضای کسب‌وکار، فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، حیطه فضای کسب‌وکار و شبکه‌های حمایت اجتماعی وارد مدل رگرسیونی می‌شوند. با توجه به مثبت بودن ضریب رگرسیونی (B) می‌توان گفت رابطه مثبت و مستقیمی بین ابعاد (فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های فضای کسب‌وکار، شبکه‌های حمایت اجتماعی و حیطه فضای کسب‌وکار) با بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور وجود دارد. با توجه به قدر مطلق ضرایب استاندارد شده می‌توان گفت فرهنگ ثبات و یکپارچگی با ضریب ۰/۳۴۳ بیشترین اثر را بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور دارد و حیطه فضای کسب‌وکار با ضریب ۰/۲۸۶ کمترین اثر را بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور دارد.

مولفه‌های مؤثر بر بهبود فضای کسب‌وکار و اشتغال در میان جانبازان و معلولین کشور ترتیب اثرگذاری:

- فرار سرمایه و سرمایه‌گذاری با ضریب ۰/۳۴۳
- شاخص‌های فضای کسب‌وکار با ضریب ۰/۳۳۵
- شبکه‌های حمایت اجتماعی با ضریب ۰/۳۰۷
- حیطه فضای کسب‌وکار با ضریب ۰/۲۸۶

نتیجه‌گیری

رشد و توسعه اقتصادی از مهم‌ترین اهداف جوامع بشری است. لازمه دستیابی به این هدف، ایجاد و گسترش فعالیت اقتصادی است و مهم‌ترین پیش‌شرط فعالان اقتصادی برای فعالیت، وجود ثبات، آرامش و به‌عبارت‌دیگر امنیت اقتصادی در کشور است؛ به نحوی که سرمایه‌گذاران بتوانند با انجام

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار واشتغال.../حیدری و هاشمی

محاسبات بلندمدت نتیجه تولید، توزیع و سرمایه‌گذاری خود را پیش‌بینی کنند. بهبود شرایط و شاخص‌های فضای کسب‌وکار از جمله توسعه نظام بانکی و کاهش زمان لازم برای اخذ مجوز، زمینه رشد و پویایی در هر کشوری را فراهم می‌آورد، به گونه‌ای که افزایش اعتبارات و دارایی‌های بانکی به عنوان پشتوانه و تأمین‌کننده اصلی مالی در اکثر کشورها مطرح است و باعث بهبود فضای کسب‌وکار و تولید کشور می‌شود. بنابراین، شاخص فضای کسب‌وکار، مهم‌ترین شاخص اقتصادی در رشد و شکل‌گیری بخش خصوصی و افزایش رشد اقتصادی جامعه است.

از سویی باتوجه به اهمیت موضوع سرمایه‌گذاری در توسعه کسب و کار در ایران و تأکید بسیار زیاد قانون برنامه پنجم توسعه بر این شاخص در این مقاله وضعیت سرمایه‌گذاری در ایران و تأثیر آن در توسعه و بهبود فضای کسب و کار بررسی می‌شود. مطالعات نشان می‌دهند که وجود قوانین و مقررات حمایت از سرمایه‌گذاران، ۷۳ درصد از تصمیمات مربوط به سرمایه‌گذاری و درمقابل ویژگی‌های شرکت تنها بین ۴ تا ۲۲ درصد از تصمیمات مربوط به سرمایه‌گذاری را توجیه می‌کند. برهمن اساس دولت‌ها به دنبال انجام اصلاحاتی جهت تقویت حمایت از سرمایه‌گذاران هستند. ایران در میان ۱۸۳ کشور جهان رتبه ۱۶۵ را در حمایت از سرمایه‌گذاران داراست و در میان کشورهای منطقه حائز پایین‌ترین رتبه است. در بررسی عوامل فرار سرمایه/سرمایه‌گذاری مهم‌ترین عوامل از دیدگاه بانک جهانی عبارتند از: ناطمینانی سیاست‌ها، بی‌ثباتی نرخ مالیات، فساد، بالابودن هزینه منابع مالی، مقررات نیروی کار، مقررات و ادارات مالیاتی و سیستم قضایی. بالابودن حجم بالای فرار سرمایه نشان دهنده محیط نامناسب برای سرمایه‌گذاری است و سرمایه‌گذاران داخلی را باوجود مزیت سرمایه‌گذاری در کشور خود به بیرون از مرزها می‌کشاند.

امروزه در اقتصاد جهانی، سرمایه‌گذاران توجه خاص و ویژه‌ای به ریسک سرمایه‌گذاری کشورهای هدف دارند. در این بین، شاخص ریسک کلی کشورها یک معیار مهم برای ارزیابی ریسک کشورهای دنیا است. ریسک کلی ارائه‌شده توسط مجله یورومانی بر اساس ۹ معیار ریسک سیاسی (۲۵ درصد)، عملکرد اقتصادی (۲۵ درصد)، شاخص دیون (۱۰ درصد)، دیون عقب افتاده (۱۰ درصد)، ریسک اعتباری (۱۰ درصد)، دستیابی به منابع مالی (۵ درصد)، دستیابی به تامین مالی کوتاه مدت (۵ درصد)، دستیابی به اقتصادهای بازار (۵ درصد) و زیان‌ها (۵ درصد) تهیه می‌شود. کشور ما با نمره ۳۷/۵ دارای رتبه ۱۶ در منطقه و ۱۲۴ در جهان است که این عدد نشان دهنده بالا بودن ریسک کلی کشور است.

منابع

- ۱) احمدی کهنعلی، رضا؛ طیبه عباس نژاد و ماهرخ زنده بودی، ۱۳۹۴، بررسی مقایسه ای مدل‌های مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی CSR، دومین کنفرانس ملی و اولین کنفرانس بین المللی پژوهش‌های نوین در علوم انسانی، تهران، موسسه مدیران ایده پرداز پایتخت ویرا، https://www.civilica.com/Paper-MRHCONF02-MRHCONF02_425.html
- ۲) امیری، حسین و بارانی بیرانوند، معصومه (۱۳۹۵). بررسی محیط کسب‌وکار در چارچوب اقتصاد مقاومتی: مطالعه موردی کشورهای حوزه سند چشم انداز. پژوهش های اقتصاد مقاومتی، سال دوم، شماره ۴، ص ۱۰۷-۱۳۳.
- ۳) بابایی، علی و یوسف ایرانی، ۱۳۹۶، ارزیابی دیدگاه جانبازان از کیفیت زندگی (مورد مطالعه: جانبازان ساکن شهر قم)، فصلنامه اسلام و علوم اجتماعی، مقاله ۶، دوره ۹، شماره ۱۸، بهار و تابستان، صفحه ۱۱۷-۱۳۸
- ۴) سردمدی سلطان، وحید؛ منیژه عزتی رستگار و مسعود غلامعلی لواسانی، ۱۳۹۴، اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی بر صمیمیت و کیفیت زندگی زناشویی همسران جانبازان، اولین کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم تربیتی، شیراز، موسسه عالی علوم و فناوری حکیم عرفی شیراز، https://www.civilica.com/Paper-ICPE01-ICPE01_182.html
- ۵) شجاعی، محمد و الناز احدی، ۱۳۹۷، بررسی نقش ورزش در ارتقاء سلامت و کیفیت زندگی جانبازان و معلولین (برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد)، دومین کنفرانس ملی معماری و شهرسازی، شیروان، موسسه پژوهشی رهجویان پایا شهر اترک، https://www.civilica.com/Paper-OKCONF02-OKCONF02_005.html
- ۶) شکویی، حسین، «جغرافیای اجتماعی شهرها»، انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران. ۱۳۶۵
- ۷) عظمی، محمدکاظم؛ سردار محمدی؛ آرش کرم ویسه نژاد و امین باقری، ۱۳۹۵، مقایسه کیفیت زندگی جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار استان کردستان، اولین همایش ملی تحولات علوم ورزشی در حوزه سلامت، پیشگیری و قهرمانی، قزوین، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، https://www.civilica.com/Paper-PESSO01-PESSO01_025.html
- ۸) قاضی، منیژه، ۱۳۹۵، بررسی اثربخشی مداخله شناختی-رفتاری بر کیفیت زندگی جانبازان شیمیایی شهر اصفهان، نهمین کنگره بین المللی روان درمانی (اجلاس آسیایی در بستر ارزش های فرهنگی)، تهران، دبیرخانه کنگره بین المللی روان درمانی، https://www.civilica.com/Paper-PSYCONGRESS09-PSYCONGRESS09_164.html

بررسی عوامل موثر بر بهبود فضای کسب و کار و اشتغال.../حیدری و هاشمی

- ۹) لطیفی، غلامرضا و امیر فرخ وندی، ۱۳۹۵، عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی جانبازان شهرستان دزفول، فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی ۳ (۹)، https://www.civilica.com/Paper-JR_QJSD-JR_QJSD-3-9_003.html
- ۱۰) مرادی افشار، محمدجواد و حجت قیاسوند، ۱۳۹۳، بررسی عوامل تأثیرگذار بر کیفیت زندگی در مجتمع مسکونی جانبازان همدان، اولین همایش ملی معماری مسکونی، ملایر، آموزشکده فنی و حرفه‌ای سما واحد ملایر، https://www.civilica.com/Paper-FNCRA01-FNCRA01_005.html
- 11) Janoski, Thomas. 1998. Citizen and Civil Society. Cambridge university press
- 12) King I. Quality of life and goal attainment nursing. Science 1994; 71(1):29-56.
- 13) Kotler.P, Manrai.L, Lascu,D, Manrai,A(2018). Influence of country and company characteristics on international business decisions: Areview, conceptual model, andpropositions. International Business Review.1(40).1-17.
- 14) Manek,N. (2017).Pizza hut enters Ethiopia in latest expansion into Africa, bloomberg.April26,2017,accessedat.onJune10,2018<https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-04-25/pizza-hut-enters-ethiopia-in-latest-sub-saharan-africa-expansion>
- 15) Pakulski, J. 1996. "Cultural Citizenship". In: Citizenship Studies. Pages 73-86. Published online: 16 Nov 2007.
- 16) Pfeffermann,G.&Madarassy,A. (2017).Trends in private investment in developing coun-tries, 1992 edition (No. 14 ed. Vol. International finance corporation discussion paper,IFC working paper series, pp. 1-48, rep).accessedat Washington,D.C:TheWorldBank.onMarch14,2017.<http://documents.worldbank.org/curated/en/>
- 17) Salari, A. (2011). [The impact of the tax system on the business space (Persian)]. Economic Journal, 11(9), 111-30.

یادداشت‌ها:

-
- 1 Small and Medium Sized Enterprises (SMEs)
2 Gross domestic product